

Republica Moldova

CURTEA DE CONTURI

HOTĂRÎRE Nr. 68
din 26.10.2000

**privind rezultatele controlului asupra respectării legislației
în procesul privatizării întreprinderilor din sectorul electroenergetic**

Publicat : 18.01.2001 în Monitorul Oficial Nr. 005

Curtea de Conturi a Republicii Moldova, în prezența vicedirectorului general al Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat dl V.Bodiu, șefului secției juridice a Departamentului dl G.Cojocaru, vicedirectorului general al Î.S. "Moldtranselectro" dl M.Rîmeș, viceministrului economiei și reformelor dl C.Bulgac, viceministrului industriei și energiei, directorului Departamentului Energeticii dl V.Stavinschi, a examinat rezultatele controlului asupra respectării legislației în procesul privatizării întreprinderilor din sectorul electroenergetic și

a c o n s t a t a t :

Nerespectându-se modalitatea de pregătire a întreprinderilor din sectorul electroenergetic pentru privatizare și de preselecție a investitorilor, stabilită de legislație și alte acte normative în vigoare, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.60 din 7.02.2000 între Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, reprezentat de dna Zinaida Grafchin, în calitate de vânzător, și S.A."Union Fenosa Desarrollo y Accion Exterior" (S.A. "Union Fenosa"), reprezentată de dl Santiago Roura Lama, în calitate de cumpărător, în baza căruia, cu încălcarea flagrantă a legislației și altor acte normative în vigoare, au fost vândute:

- 17259826 acțiuni ale statului cu 21094502 dol.SUA (1,2 dol.SUA pentru o acțiune), dintre care 3203902 acțiuni

(într-un pachet unic) cu 17827832 dol.SUA (5,56 dol.SUA pentru o acțiune), inclusiv 2124610 acțiuni în S.A.

"RED-Centru" și 1079292 acțiuni în S.A."RED mun.Chișinău", și un alt pachet unic - 14055924 acțiuni în S.A."RED-Sud" cu 3266670 dol.SUA (0,23 dol.SUA pentru o acțiune);

- rețelele electrice de înaltă tensiune (35 kV), înregistrate la balanța Î.S."Moldtranselectro", cu 3708355 dol.SUA, inclusiv rețelele filialei Sud - cu 1566626 dol.SUA și filialei Centru - cu 211729 dol.SUA;

- 43,2 ha de terenuri, transmise de către primării RED-urilor spre folosire, cu 497143 dol.SUA (1,1 dol.SUA pentru 1 m²), inclusiv 13,25 ha - S.A."RED-Centru" cu 56222 dol. SUA, 15,23 ha - S.A."RED mun.Chișinău" cu 174214 dol.SUA și 14,69 ha - S.A."RED-Sud"cu 266704 dol.SUA. În total, de la vânzarea acțiunilor și patrimoniului public s-au încasat 25,3 mil.dol.SUA, inclusiv de la vânzarea RED-urilor - 21,1 mil.dol.SUA, rețelelor electrice (35 kV) - 3,7 mil.dol.SUA și a loturilor de pământ - 0,5 mil.dol.SUA. Totodată, e de menționat că, deși S.A. "Union Fenosa" a achitat pe deplin plata contractată,

mijloacele bănești n-au fost distribuite posesorilor de bunuri materiale, dar integral au fost transferate la buget.

Conform prevederilor Legii cu privire la proiectul individual de privatizare a întreprinderilor din sectorul electroenergetic nr.233-XIV din 23.12.98, efectuarea procesului de privatizare a obiectelor prin concurs investițional (pregătirea, organizarea și dirijarea procesului concursului investițional, luarea deciziilor privind calificarea investitorului drept capabil să realizeze administrarea financiară și tehnologică a întreprinderilor din sectorul electroenergetic și să efectueze investiții de reabilitare în aceste întreprinderi în volumul necesar) pe deplin ține de competența comisiei de concurs, care, potrivit prevederilor pct.3 al cap. III din Concepția asupra privatizării întreprinderilor din sectorul electroenergetic, aprobată prin Legea nr.63-XIV din 25.07.98, urma să fie creată de către Guvernul Republicii Moldova în modul stabilit. Din punct de vedere juridic, însă fără stabilirea atribuțiilor funcționale, o asemenea comisie a fost creată abia la 15.06.2000 prin Hotărârea Guvernului nr.571, adică după privatizarea obiectelor din sectorul electroenergetic. Prin urmare, procesul de privatizare a întreprinderilor din sectorul electroenergetic a fost declanșat și desfășurat nelegitim.

De facto, responsabilitatea pentru pregătirea, dirijarea procesului concursului investițional și luarea deciziilor privind privatizarea acțiunilor statului în întreprinderile din sectorul electroenergetic, vânzarea rețelelor electrice (35 kV) și a terenurilor aferente și-a asumat-o Comisia pentru supravegherea procesului de privatizare a complexului energetic, care, conform Hotărârii Guvernului nr.330 din 23.04.99, urma să supravegheze procesul de privatizare.

Comisia pentru supravegherea procesului de privatizare a complexului energetic, constituită din persoane cu funcții de răspundere ale Guvernului (dnii I. Sturza, D. Braghiș - în calitate de președinți ai comisiei, dnii A.Muravschi și V. Cosarciuc - în calitate de vicepreședinți), Ministerului Finanțelor (dnii A.Arapu, M.Manoli), Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat (dnii A.Oleinic, V.Bodiu), Departamentului Energeticii (anterior Departamentul Energetică, Resurse Energetice și Combustibil) și Ministerului Industriei și Energeticii (dnii A.Goncear, V.Arion), comisiei parlamentare (dl E.Gîrla), precum și din consilieri ai Președintelui Republicii Moldova (dnii Iu.Badîr, P.Griciuc), nefiind abilitată cu dreptul de desfășurare a concursului investițional, a adoptat un șir de hotărâri nedeliberative (nr.2 din 19.05.99, nr.3 din 29.07.99, nr.4 din 24.08.99, nr.5 din 1.09.99, nr.6 din 9.09.99, nr.7 din 10.09.99, nr.8 din 23.11.99, nr.9 din 11.01.2000 și nr.10 din 27.01.2000). Procesele-verbale ale ședințelor comisiei, de asemenea, n-au putere juridică, deoarece n-au fost semnate de președintele comisiei (dl I.Sturza, iar de la 20.01.2000 - dl D.Braghiș).

Contrar art.7 (1), (2), (4) și (5) din Legea cu privire la proiectul individual de privatizare a întreprinderilor din sectorul electroenergetic nr.233-XIV din 23.12.98, comisia nominalizată, prin hotărârea nr.8 din 23.11.99, a acceptat ofertele S.A. "Union Fenosa" și S.A. "Luganskoblenergo", fără a verifica corespunderea potențialului investitor - S.A. "Luganskoblenergo" condițiilor calificării financiare și profesionale, suficiente pentru a achiziționa și administra cu succes întreprinderile din sectorul electroenergetic. Adică, S.A. "Luganskoblenergo" a participat formal la concurs, deoarece condițiile de calificare a acesteia n-au fost apreciate.

Concursul de privatizare a acțiunilor statului în RED-uri s-a efectuat cu un singur investitor - S.A "Union Fenosa", adică, după cum prevede art.10 (6) lit.a) din Legea cu privire la proiectul individual de privatizare a întreprinderilor din sectorul electroenergetic nr.233-XIV din 23.12.98, se consideră că nu a avut loc, iar S.A. "Union Fenosa" a fost apreciată ca învingător în afara concurenței.

Cu toate că oferta financiară, propusă inițial de către S.A. "Union Fenosa" numai pentru acțiunile statului în RED-uri, constituia 25,3 mil.dol.SUA (hotărârea nr.8 din 23.11.99 a comisiei), comisia a acceptat oferta condiționată din partea câștigătorului în mărime de 21,1 mil.dol.SUA, în urma cărui fapt statul a ratat venituri în mărime de 4,2 mil.dol.SUA.

Iraționalitatea și neeficiența privatizării întreprinderilor din sectorul electroenergetic în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.60 din 7.02.2000 este cauzată și de iresponsabilitatea Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, care, încălcând flagrant legislația și alte acte normative în vigoare, insuficient a pregătit întreprinderile în cauză către privatizare.

Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat (dnii A.Oleinic, N.Gumenii) n-a efectuat controlul asupra inventarierii și evaluării patrimoniului de stat în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1056 din 12.11.97,

luându-se ca bază evaluarea valorică a patrimoniului la data de 1.09.97, dar nu la momentul expunerii pentru privatizare, prin ce s-au încălcat prevederile art.21 (c) din Legea cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998 nr.1217-XII din 25.06.97. Astfel, DPAPS n-a asigurat pregătirea în modul stabilit a întreprinderilor din sectorul electroenergetic către privatizare.

În urma înstrăinării ilegale a întreprinderilor din sectorul electroenergetic, considerabil au fost lezate interesele economice ale statului. Astfel, acțiunile întreprinderilor de stat (RED-urilor) s-au vândut la un preț de 5 ori mai mic decât valoarea patrimoniului inclus în capitalurile lor statutare la valoarea reziduală și de 15 ori mai mic decât valoarea lor estimativă la situația din 1.09.97. Valoarea reală a acțiunilor statului în RED-uri fiind de 102,4 mil.dol.SUA, de facto, s-au vândut cu numai 21,1 mil.dol.SUA, adică statul a ratat venituri în sumă de circa 80,5 mil.dol.SUA.

În procesul de negociere DPAPS n-a respectat art.27 din Legea cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998, conform căruia cumpărătorul trebuia să prezinte garanția solvabilității sale. Garanția solvabilității S.A."Union Fenosa" lipsește la DPAPS. În afară de aceasta, la DPAPS lipsește și informația privind preselecția investitorilor, organizată de comisia de concurs, hotărîrea comisiei privind declararea S.A "Union Fenosa" drept participant la concurs, precum și datele privind valoarea activelor nete ale S.A. "Union Fenosa", posibilitățile Societății de a finanța proiectul de investiții. Departamentul n-a verificat faptul corespunderii investițiilor condițiilor de calificare a investitorului, care este parte componentă a preselecției.

La vînzarea rețelelor de înaltă tensiune (35 kV) nu s-a respectat art. 45 din Legea cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998, care prevede că patrimoniul întreprinderilor din domeniile de infrastructură, cu importanță națională, se înstrăinează în baza proiectelor individuale de privatizare, aprobate de Parlamentul Republicii Moldova.

Conform art.9 din Legea cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998 nr. 1217-XIII din 27.06.97, nu sînt supuse privatizării obiectele neincluse în listele din anexele la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998. Mai mult decât atît, legea nominalizată, precum și Legea cu privire la energia electrică nr.137-XIV din 17.09.98 nu prevăd privatizarea Î.S. "Moldtranselectro", la a cărei balanță se aflau rețelele de tensiune înaltă (35 kV). Totodată, estimarea rețelelor de tensiune înaltă (35 kV) n-a fost efectuată în ordinea stabilită, ceea ce contravine art.10 (pct.1, 2, 3, 4 și 5) din Legea cu privire la privatizare nr. 627-XII din 4.07.91.

Concomitent cu înstrăinarea ilicită a rețelelor electrice, i-au fost vîndute S.A."Union Fenosa" și 43 ha de pămînturi, ceea ce contravine art. 3 (pct.5) din Legea cu privire la proiectul individual de privatizare a întreprinderilor din sectorul electroenergetic. De asemenea, nu s-a respectat art.3 din Legea privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului nr.1308-XIII din 25.07.97, conform căruia dreptul de vînzare a terenurilor de proprietate publică îl au autoritățile publice locale, precum și art.2 (pct.2) din legea nominalizată, care prevede că tarifele pentru calcularea prețului normativ al pămîntului se stabilește în baza indicilor cadastrali cantitativi și calitativi ai pămîntului. Ca urmare, organele administrației publice locale au ratat venituri în sumă de 862,4 mii dol.SUA. Deci calculele au fost efectuate pentru 40 ha, de facto, S.A."Union Fenosa" i s-au transmis 43 ha, adică cu 3 ha mai mult și fără plată.

În rezultatul neglijării legislației în vigoare privind privatizarea întreprinderilor S.A."RED mun.Chișinău", S.A."RED-Centru" și S.A."RED-Sud", iresponsabilității specialiștilor din cadrul Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat (dnii A.Oleinic, V.Bodiu și dna Z.Grafchin) la asigurarea pregătirii acestor întreprinderi pentru privatizare și a persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul Guvernului (dnii I.Sturza, D.Braghiș, A.Muravschi, V.Cosarciuc), Ministerului Finanțelor (dnii A.Arapu, M.Manoli), Departamentului Energeticii (anterior Departamentul Energetică, Resurse Energetice și Combustibil) și Ministerului Industriei și Energeticii (dnii A.Goncear, V.Arion), comisiei parlamentare (dl E.Gîrla), Președinției Republicii Moldova (dnii Iu.Badîr, P.Griciuc) la luarea deciziilor, a fost admisă privatizarea patrimoniului public în defavoarea intereselor economice ale statului.

Curtea de Conturi, ținînd cont de încălcările legislației în vigoare privind procesul privatizării întreprinderilor din sectorul electroenergetic și în baza art.25 și 26 din Legea privind Curtea de Conturi nr.312-XIII din 8.12.94,

h o t ă r ă ș t e:

1. Se menționează că privatizarea întreprinderilor din sectorul electroenergetic, înstrăinarea către S.A."Union Fenosa Desarrollo y Accion Exterior" a rețelelor electrice cu capacitatea de 35 kV și a

terenurilor aferente s-au efectuat cu încălcări flagrante ale legislației în vigoare și se informează Parlamentul Republicii Moldova pentru o posibilă luare de atitudine.

2. Se ia act că persoanele cu funcții de răspundere dnii A. Muravschi, A.Oleinic, V.Arion, Iu.Badîr și dna Z.Grafchin la finele controlului nu dețineau funcțiile respective.

3. Se sesizează Guvernul Republicii Moldova despre iresponsabilitatea organelor de resort - Ministerul Economiei și Reformelor, Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, Ministerul Finanțelor, Departamentul Energeticii (anterior Departamentul Energetică, Resurse Energetice și Combustibil) și Ministerul Industriei și Energeticii la pregătirea și efectuarea privatizării întreprinderilor din sectorul electroenergetic, pentru inițiere și luarea deciziilor respective.

4. Se atenționează conducerea Ministerului Economiei și Reformelor (dl A.Cucu) la lipsa de control asupra procesului de privatizare a obiectelor din sectorul electroenergetic și respectării legislației în acest domeniu și se cere tragerea la răspundere în conformitate cu legislația în vigoare a vicedirectorului Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat dl V.Bodiu pentru îndeplinirea inadecvată a atribuțiilor de serviciu vizînd dirijarea procesului de privatizare la întreprinderile din sectorul electroenergetic.

5. Se remit Procuraturii Generale materialele privind înaintarea, conform legislației în vigoare, în instanțele judecătorești a unei acțiuni pentru rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a obiectelor din sectorul electroenergetic al statului din 7.02.2000, încheiat cu încălcarea legislației în vigoare.

6. Despre îndeplinirea cerințelor pct. 3, 4 și 5 ale prezentei hotărîri se va informa Curtea de Conturi în termen de o lună.

7. Prezenta hotărîre poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție în termen de 10 zile de la data primirii.

Președintele

Curții de Conturi

Chișinău, 26 octombrie 2000.

Nr. 68.

Vasile PENTELEI